

Stanovení uremických toxinů

Ing. Kristýna Krchová
MUDr. Radomír Hyšpler

Ing. Jana Volková
Dr. Ing. Zora Nývltová

TJ 04000280

Metody hodnocení eliminace uremických toxinů peritoneální dialýzou

Obsah

- ✓ Uremické toxiny
  - ✓ Co je indoxyl sulfát (IS)?
  - ✓ Metabolismus a renální selhání
  - ✓ Dialýza (hemodialýza, peritoneální dialýza)
-
- ✓ Výzkumný ústav organických syntéz (VUOS)
    - Chromatografická metoda
  - ✓ Fakultní nemocnice Hradec Králové (FNHK)
    - Spektrofotometrická metoda

NEJPROPRACOVANĚJŠÍ
ČISTIČKA NA SVĚTĚ

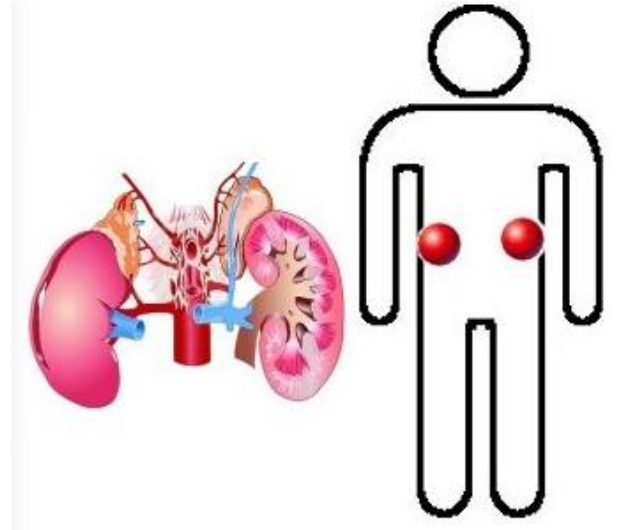
LEDVINA

délka: 10–12 cm
šířka: 5–6 cm
tloušťka: 3–4 cm
váha: 150 g

Uremické toxiny

- ✓ biologicky aktivní sloučeniny - zadržovány v důsledku poškození ledvin
- ✓ klasifikovány dle velikosti molekulové hmotnosti a vazby na proteiny
- ✓ močovina, uremické soli ... **Indoxyl sulfát**

Current classification of major uremic retention solutes.

	Low Molecular Weight Molecules (<500 kDa)	Middle Molecules (500–60,000 kDa)	Protein-Bound Uremic Retention Solutes
Selection of clinically relevant molecules	-Urea	-B2 microglobuline	-Indoxyl sulfate
	-Phosphate	-Parathyroid hormone	-P-cresyl sulfate *
	-Uric acid	-Fibroblast-growth-factor 23	-Indole-3- acetic acid *
	-Creatinine	-Atrial natriuretic peptide	-Kynurenic acid *
	-Carbamylated compounds	-Interleukin 6, 8, 10	-hippuric acid *
	-Trimethylamine-N-oxide *	-TNF α	-homocysteine
			-Carboxymethyllysine (AGEs)
			-3-Carboxy-4-methyl-5-propyl-2-furan-propanoic acid
			-spermine

Abbreviations are; TNF: tumor necrosis factor; AGEs: advanced glycation end products. * refers to the molecules originating from colonic microbial metabolism.

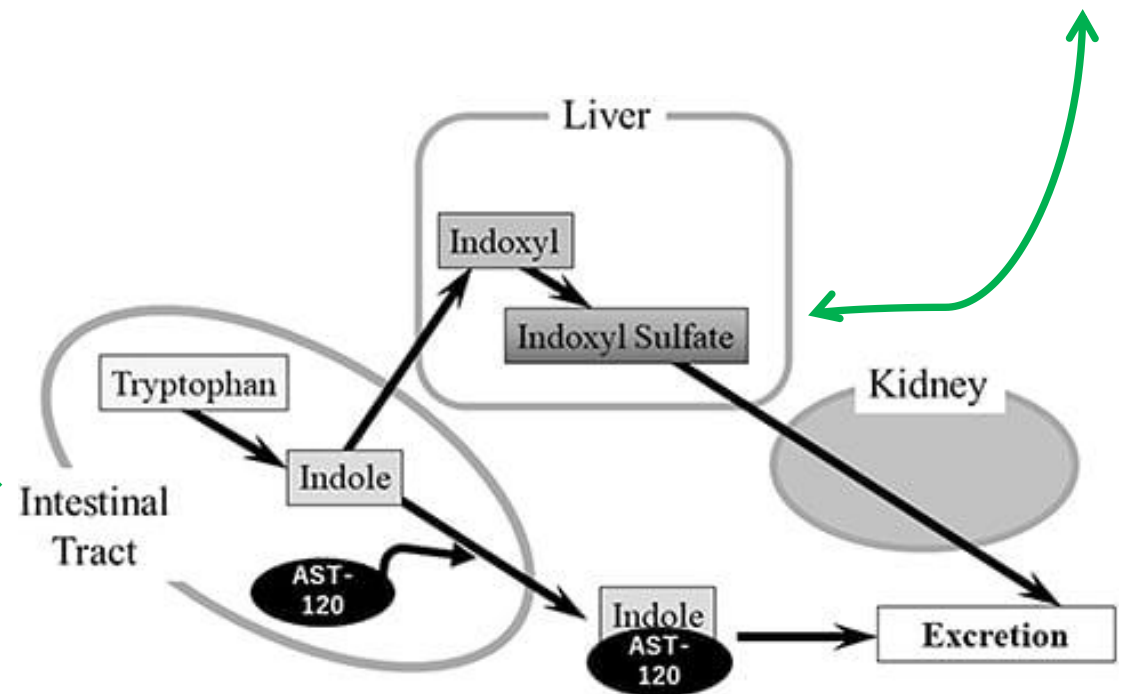
Indoxyl sulfát (IS)

- ✓ toxický (nefrotoxický) metabolit tryptofanu
→ akcelerace glomerulární sklerózy, renální fibrotizace, nefropatie
- ✓ vzniká fermentací tryptofanu v tlustém střevě

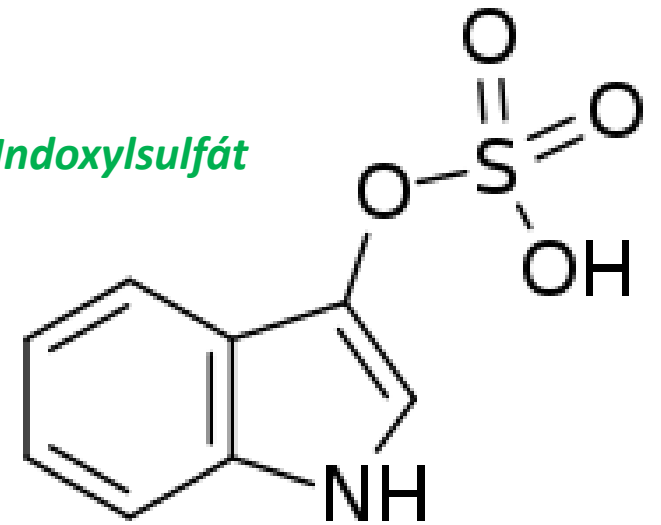

tryptofan přijatý stravou

rozklad střevními bakteriemi

Indoxylsulfát

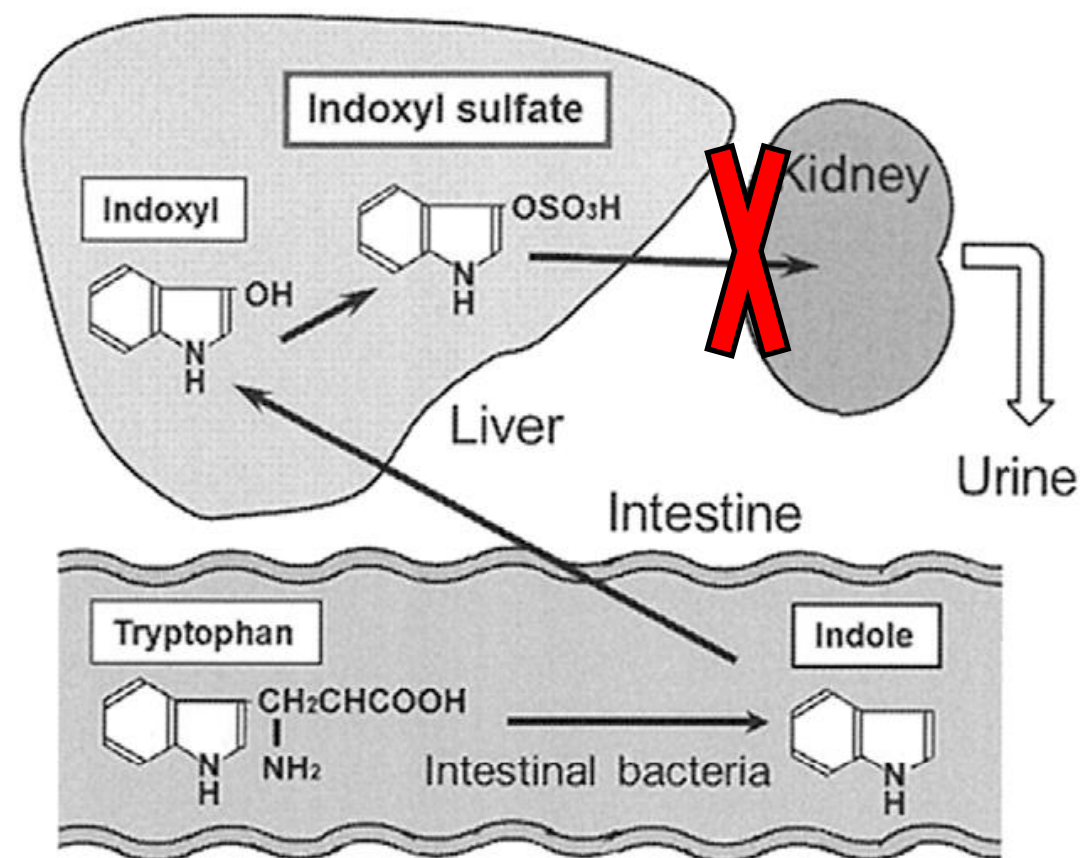

Metabolismus a renální selhání

- ✓ fyziologická koncentrace IS v krvi: **2 – 10 $\mu\text{mol/l}$**
- ✓ koncentrace IS v krvi dialyzovaných pacientů je **vyšší až 10 – 80x**

- střevní dysbióza
- chronické onemocnění ledvin → selhávání ledvin
- další komplikace
(kardiovaskulárním onemocnění, malabsorbce, ...)

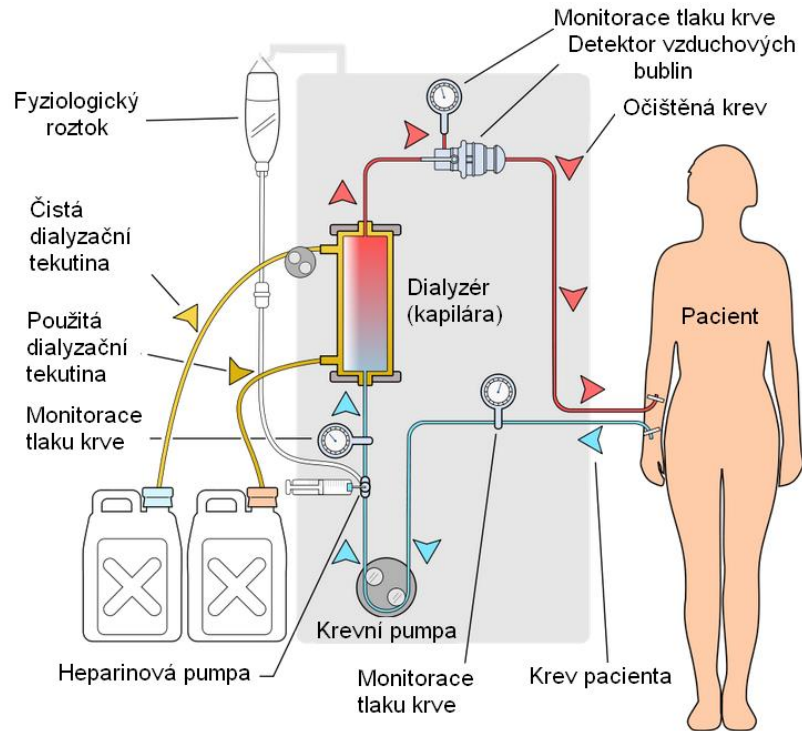
✓ **Dialýza ...**

Dialýza

Hemodialýza

silná vaznost IS
k albuminu

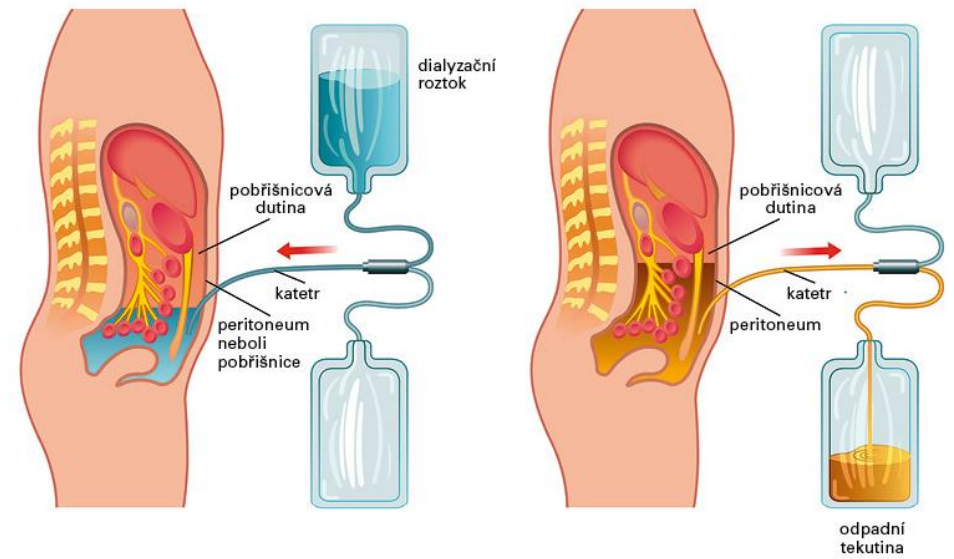
Krevní sérum

Moč

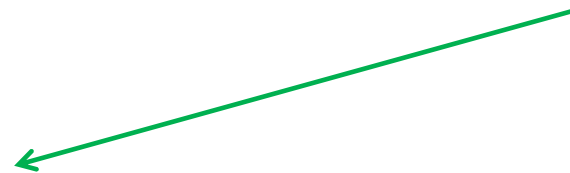
výzkum

Peritoneální dialýza

Peritoneální dialyzát

FNHK – Spektrofotometrická metoda

Náš hlavní cíl:

Vyvinout **dostupnou a efektivní** metodu pro stanovení koncentrace IS v **peritoneálním dialyzátu** a v **krevním séru**.

- monitorovat dialyzované pacienty
- zlepšení nutriční péče o pacienty s diagnózou renálního selhávání
  - méně bílkovin v potravě → pozitivní vliv 😊

- ✓ **Vývoj funkčního analytického kitu** – vytvoření vhodné reakční směsi

10 mg	3,5-dichlorfenyldiazonium tetrafluoroboritanu
3 g	kyselina citronová
0,4 g	kyselina dodecylbenzensulfonová
0,5 g	difenylfosfát
1 ml isopropanolu	
Doplněno destilovanou vodou na objem 100 ml.	

FNHK – Spektrofotometrická metoda

- ✓ Úprava vzorku před vlastní analýzou
  - deproteinace a uvolnění IS z vazby na albumin

Anorganická kyselina HClO₄
(nízký výtěžek)

Vzorek 250 µl
(vodný roztok IS, serum, dialyzát)

+350 µl redestilovaná voda
+700 µl 7% kyselina chloristá

→ centrifugace
(10 min, 10.000 g, 20 °C)

Různé objemy vzorku + REAKČNÍ KIT

Organické rozpouštědlo ACN mísitelné s vodou

→ vysolení ACN (výtěžek 90 %)

Vzorek 250 µl (vodný roztok IS, serum, dialyzát).

→ přidavek 750 µl Acetonitrilu
→ točení na Stuart (10 min, otáčky 40)
→ centrifugace (10 min, 10.000 g, 20 °C)

Po centrifugaci odebráno 750 µl.

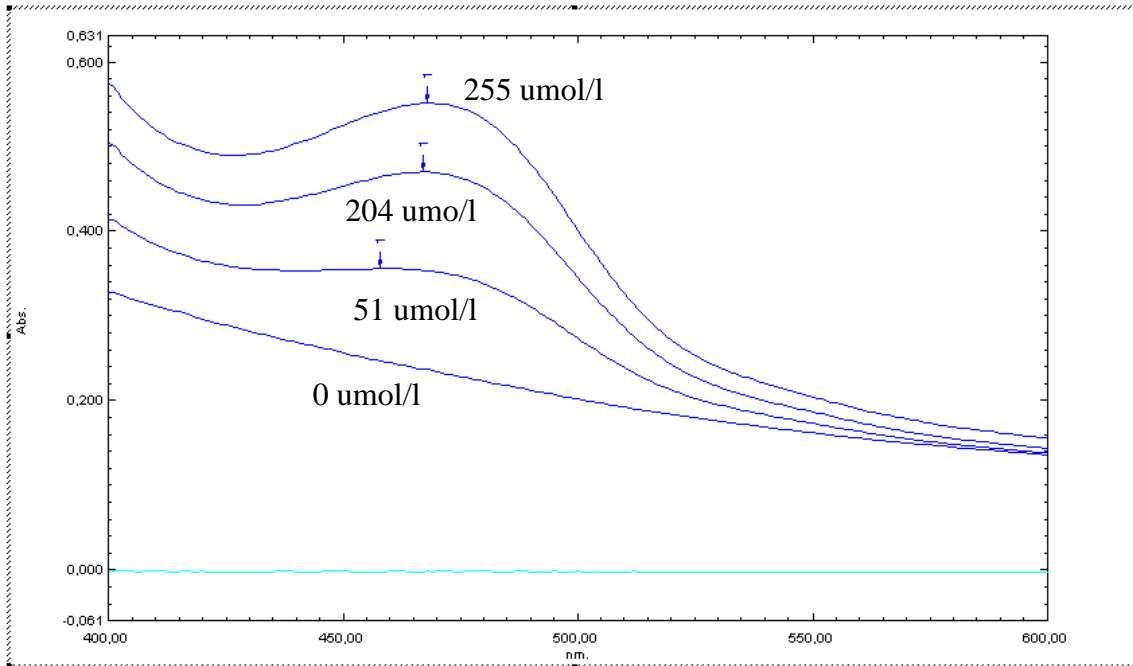
→ přidavek 250 µl roztoku (NaCl (5 mol/l) + HCl (0,1 mol/l))
tj. 14,6 g NaCl a 0,5 ml konc. HCl do 50 ml destilované vody
→ točení na Stuart (10 min, otáčky 40)
→ centrifugace (10 min, 10.000 g, 20 °C)

Odebrána horní vrstva 400 µl pro měření + REAKČNÍ KIT

FNHK – Spektrofotometrická metoda

✓ Odečet spektra - vodný roztok IS

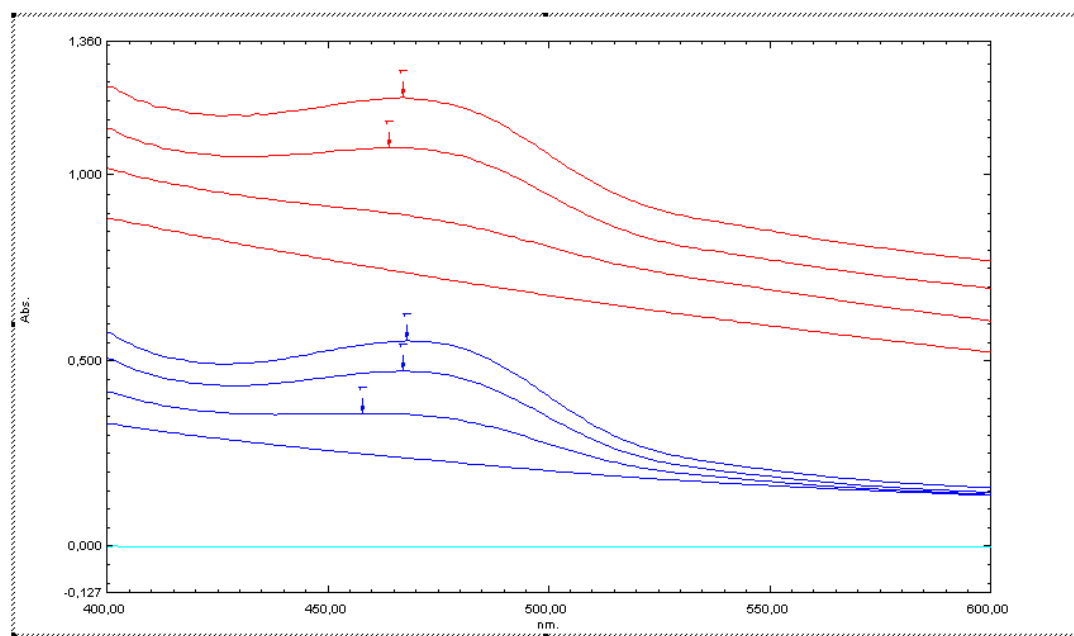
*Spektrofotometr UV-1700 PharmSpec,
Shimadzu*

Redestilovaná voda

Vodný indoxyl sulfát (0, 51, 204, 255 ($\mu\text{mol/L}$))

FNHK – Spektrofotometrická metoda

✓ Odečet spektra - vodný roztok IS a spike serum

Redestilovaná voda

Vodný indoxyl sulfát (0, 51, 204, 255 (μmol/L))

Spike serum (0, 51, 204, 255 (μmol/L))

Postup přípravy kalibrační řady – vodný roztok a spike serum.

Bylo pipetováno do ependorfky 400 ul voda (serum) a vytvořena kalibrační řada pro vodný roztok (serum).

K vodě (seru) byly pipetovány objemy standardního roztoku IS a vody pro vytvoření kalibrační řady -viz. tabulka.

Celkový objem byl 500 ul – odebráno 250 ul vzorku pro VUOS a 250 ul pro FNHK a zpracováno dle předchozího postupu vysolením s ACN.

SERUM (μl)	Standard IS (ul) (zásobní roztok IS ve vodě o koncentraci 1275 umol/L)	Redestilovaná voda (μl)	Koncentrace (μmol/L)
400	0	100	0
400	20	80	51
400	40	60	102
400	60	40	153
400	80	20	204
400	100	0	255

VODA (μl)	Standard IS (μl) (zásobní roztok IS ve vodě o koncentraci 1275 umol/L)	Redestilovaná voda (μl)	Koncentrace (μmol/L)
400	0	100	0
400	20	80	51
400	40	60	102
400	60	40	153
400	80	20	204
400	100	0	255

FNHK – Spektrofotometrická metoda

✓ Kvantifikační postup

Měření 3 vlnové délky

→ 420 nm (místo zdvihu baseline)

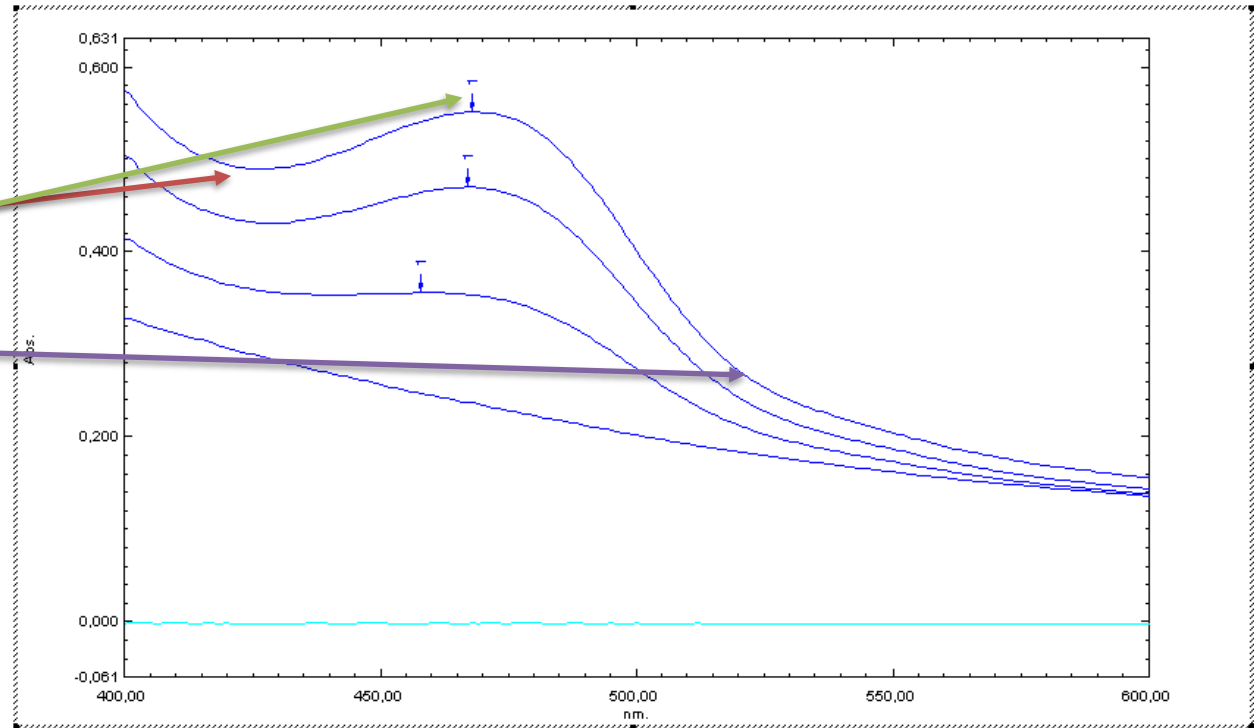
→ 470 nm (absorpční max)

→ 520 nm (místo baseline)

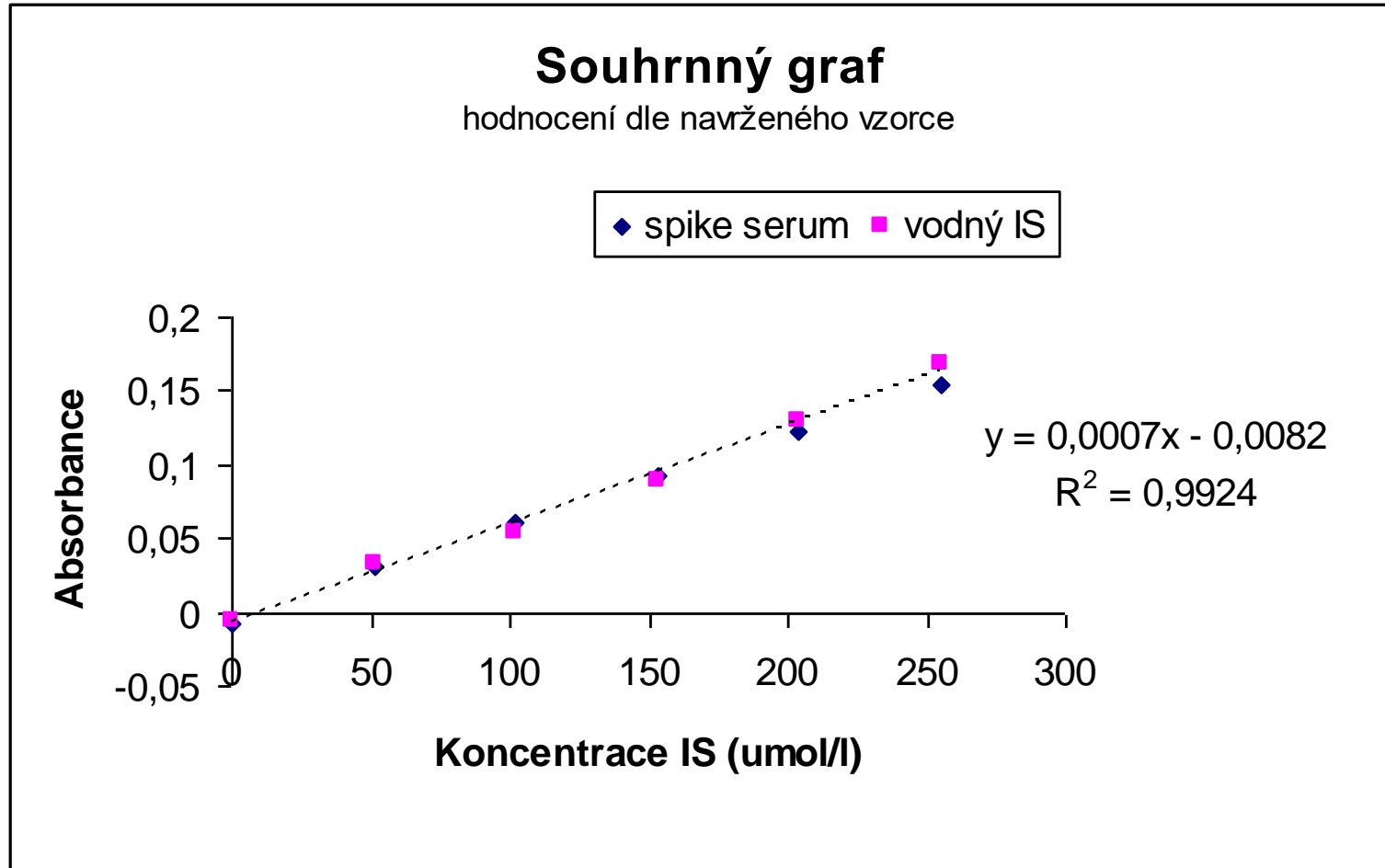
Výpočet z vlnových délek

Výpočtový vzorec

$$470 - ((420 - 520)/2 + 520))$$

FNHK – Spektrofotometrická metoda

Koncentrační rozsah

	Zdravý člověk Fyziologická koncentrace	Pacient docházející na dialýzu
MOČ	Fyziologická koncentrace kreatininu: 5,7 - 14,7 mmol/L Fyziologická koncentrace močového indikantu: 40 - 130 $\mu\text{mol/L}$	většinou nemočí
KREVNÍ SÉRUM	Fyziologická koncentrace kreatininu: ženy 44 – 100 $\mu\text{mol/L}$ muži 60 - 110 $\mu\text{mol/L}$ Fyziologická koncentrace indikantu: 2 – 10 $\mu\text{mol/L}$	10 – 80x vyšší indikan
DIALYZÁT (peritoneální dialýza)	----	průměrně 250 $\mu\text{mol/L}$ indikantu optimum 100 $\mu\text{mol/L}$ indikantu

VUOS - Předúprava vzorků

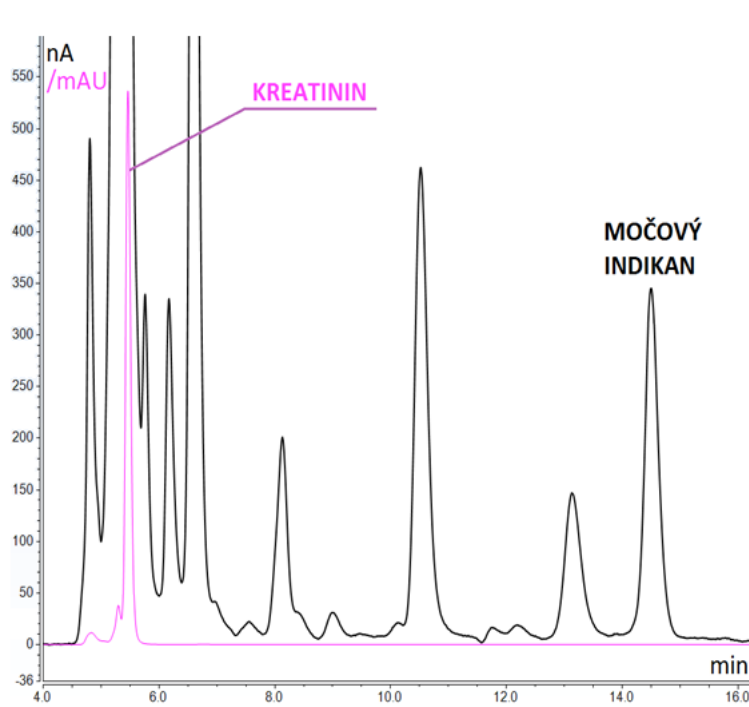
MOČ	KREVNÍ SÉRUM	DIALYZÁT
<p>jednorázový odběr moči → výsledky vztahovány ke koncentraci kreatininu</p>	<p>Vzorky získané stočením plné krve 1.čerstvé vzorky 2.Vzorky ihned po odběru zamraženy</p>	<p>1. čerstvé vzorky 2. Vzorky ihned po odběru zamraženy</p>
<p>JAFFÉ REAKCE kreatininu + kyselina pikrová v alkalickém prostředí</p>	<p>1. srážení bílkovin : sérum + kyselina chloristé sérum + kyselina methafosforečná sérum + vysolení + ACN</p> <p><u>2. Centrifugace (teplota, čas, otáčky):</u> 10 000 g – 14 000g 4 - 20 °C, 5 - 10 min</p>	<p>1. srážení bílkovin : dialyzát + UPW dialyzát + kyselina chloristé dialyzát+ kyselina methafosforečná</p> <p><u>2. Centrifugace (teplota, čas, otáčky):</u> 10 000 g – 14 000g 4 - 20 °C, 5 - 10 min</p>

VUOS - Chromatografická metoda

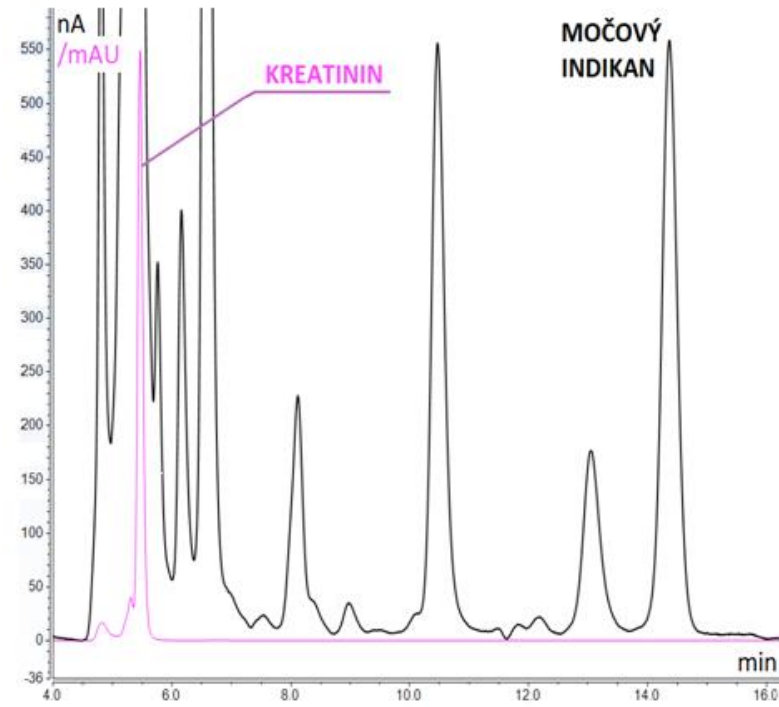
	MOČ	KREVNÍ SÉRUM	DIALYZÁT
SYSTÉM:	UHPLC UltiMate 3000 s ED-DAD	UHPLC UltiMate 3000 s ED-DAD	Agilent 12060 infinity s FLD
KOLONA:	Agilent Zorbax SB-C18 250 x 4,6 mm; 5 µm + předkolona	Kinetex XB-C18 100 x 4,6 mm; 5 µm + předkolona	Kinetex XB-C18 100 x 4,6 mm; 5 µm + předkolona
TEPLOTA NA KOLONĚ:	20 °C	20 °C	25 °C
DÁVKOVANÉ MNOŽSTVÍ:	1 µl	1 µl	10 µl
TEPLOTA V DÁVKOVAČI:	6 °C	6 °C	4 °C
PRŮTOK MOBILNÍ FÁZE:	0,4 ml/min	0,3 ml/min	0,5 ml/min
MOBILNÍ FÁZE:	A (95 %) = Fosfátový pufr pH B (5 %) = Methanol	A (85 %) = Fosfátový pufr pH 4,2 B (15 %) = Methanol	A (82 %) = 0,2 % TFA v UPW B (18 %) = 0,2 % TFA v ACN
NASTAVENÍ DETEKTORU:	E1_+400 mV; E2_0 mV DAD: 500 nm	E1_+400 mV; E2_0 mV	Em 375 nm; Ex_280 nm
DÉLKA ANALÝZY:	20 min	20 min	20 min

VUOS - Chromatografická metoda

Stanovení IS ve vzorcích moči, HPLC - ED

Fyziologická hladina močového indikantu

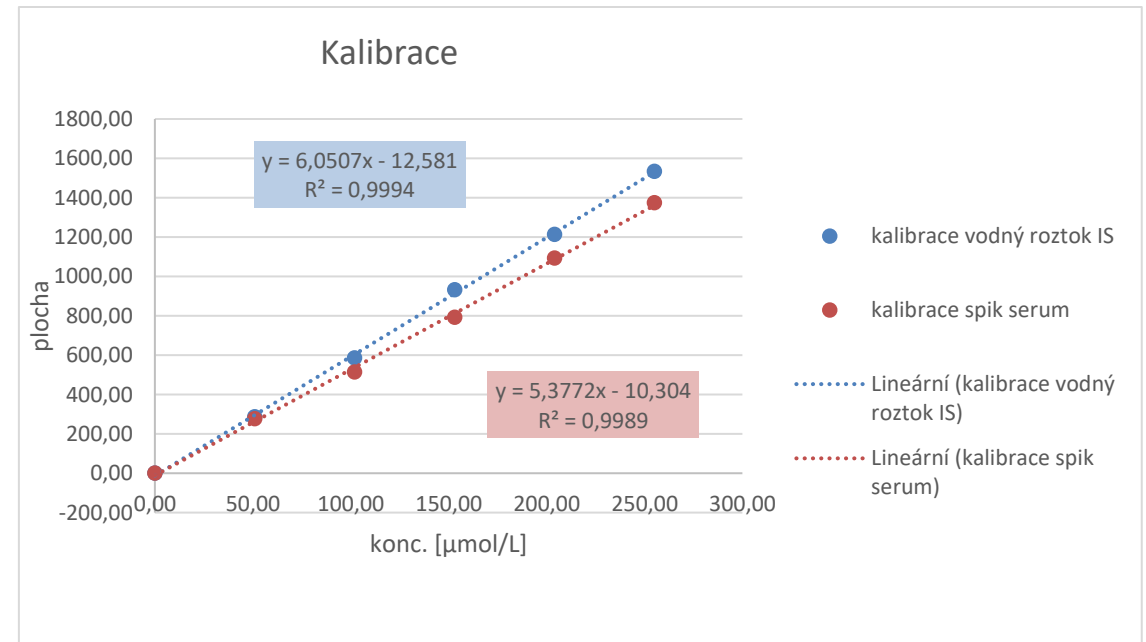
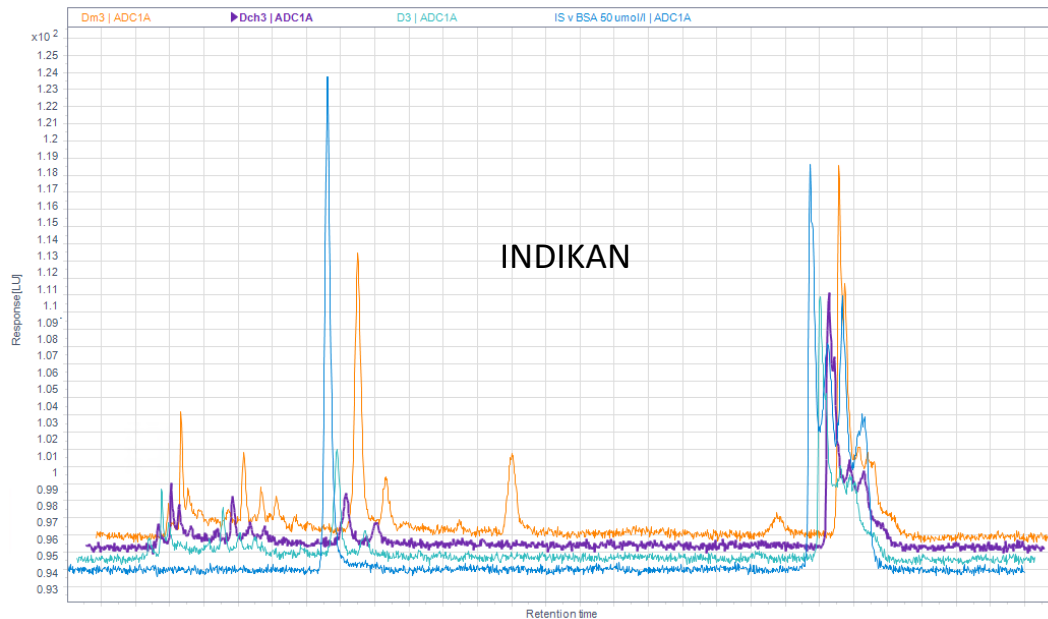

Patologická hladina močového indikantu

VUOS - Chromatografická metoda

Stanovení IS ve vzorcích krevního séra

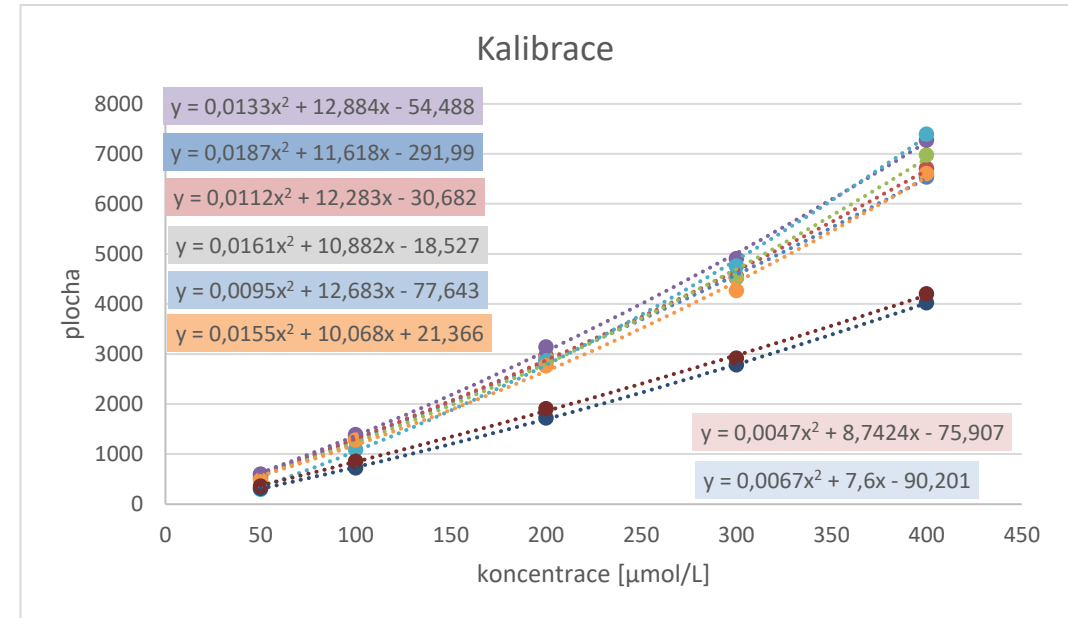
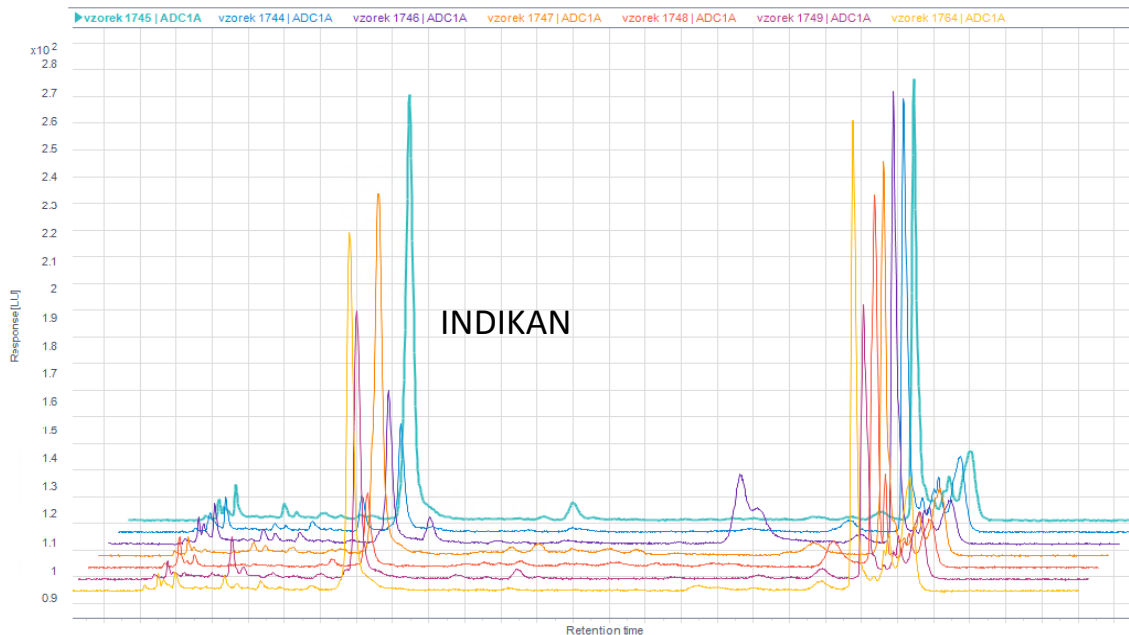
měřené vzorky: zdravé sérum, zachovalá diuréza, anuriční pacienti

předúprava vzorků: 350 μL séra + 350 μL UPW + 700 μL kyseliny chloristé, srážení – centrifugace 14 000g/ 4 °C / 10 min

kalibrace: IS ve vodě, IS ve směsném séru (< 10 $\mu\text{mol/L}$ IS, < 100 $\mu\text{mol/L}$ kreatininu)

VUOS - Chromatografická metoda

Stanovení IS ve vzorcích dialyzátu

měřené vzorky: zachovalá diuréza, anuriční pacienti

předúprava vzorků: 200 μL dialyzátu + 200 μL UPW + 400 μL kyseliny chloristé, srážení – centrifugace 10 000g/ 4 °C / 5 min

kalibrace: IS ve vodě, IS v BSA , metoda standardního přídávku

Validace metod - srovnání

	MOČ	KREVNÍ SÉRUM	DIALYZÁT
MĚŘÍCÍ SYSTÉM:	UHPLC UltiMate 3000 s ED-DAD	UHPLC UltiMate 3000 s ED-DAD	Agilent 12060 infinity s FLD
OPAKOVATELNOST MĚŘENÍ	nižší konc.: RSD = 4,92 % vyšší konc: RSD = 4,86 %	nižší konc.: RSD = 2,36 % vyšší konc: RSD = 0,65 %	pod 2 %
OPAKOVATELNOST METODY	nižší konc.: RSD = 8,0 % vyšší konc: RSD = 4,6 %	nižší konc.: RSD = 1,77 % vyšší konc: RSD = 0,73 %	pod 5 %
SPRÁVNOST METODY VÝTĚŽNOST	nižší konc.: 101 % (RSD = 8,8 %) vyšší konc: 100 % (RSD = 11,7 %)	nižší konc.: 96,3 % (RSD = 8,8 %) vyšší konc: 97,1 % (RSD = 11,7 %)	80 – 90 %
LINEARITA	4 - 333 $\mu\text{mol/l}$ ($R^2 = 0,9949$)	12 - 400 $\mu\text{mol/l}$ ($R^2 = 0,9999$)	4 - 350 $\mu\text{mol/l}$ ($R^2 = 0,9989$).
MEZ DETEKCE (LOD) MEZ STANOVITELNOSTI (LOQ)	LOD = 0,06 $\mu\text{mol/l}$ LOQ = 0,08 $\mu\text{mol/l}$	LOD = 1,48 $\mu\text{mol/l}$ LOQ = 2,23 $\mu\text{mol/l}$	1-2 $\mu\text{mol/L}$

Závěr

výsledek pro lékaře a pacienty

monitoring pacientů

zlepšení nutriční péče o pacienty

včasná diagnostika onemocnění

správnost

přesnost

reprodukovatelnost

... protože lidský život je to nejcennější ...

Děkujeme za Vaši pozornost.

TJ 04000280

Metody hodnocení eliminace uremických toxinů peritoneální dialýzou